

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	: 2026 / 2026-121333
Raadsvergadering d.d.	: 18 juni 2026
Portefeuillehouder	: M. Prins / G. Schoorstra-Boeijenga
Programma	: (5) Wenjen en omjouwing
Programmaonderdeel	: Hoofddoelstelling
Cluster	: Omjouwing en Ekonomy
Onderwerp	: Zienswijze ontwerpbegroting FUMO 2027
Begrotingswijziging	: Nee

Voorgesteld raadsbesluit

De bijgaande en als zodanig gewaarmerkte zienswijze van de raad op de ontwerpbegroting FUMO 2027 vast te stellen.

Inleiding

Op 15 april 2026 heeft het dagelijks bestuur van de Fryske Útfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) de ontwerpbegroting voor 2027 toegezonden. Op grond van artikel 28 van de gemeenschappelijke regeling FUMO wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

De ontwerpbegroting 2027 markeert een volgende fase in de ontwikkeling van de FUMO. Waar de begroting 2026 bewust beleidsarm was en sterk gericht op bezuinigingen en kostenbeheersing, geldt 2027 als investeringsjaar voor de doorontwikkeling naar een robuuste en toekomstbestendige omgevingsdienst. De totale begrotingsomvang bedraagt € 26,6 miljoen. De deelnemersbijdrage voor de gemeente Noardeast-Fryslân bedraagt € 1.513.640. Dit betekent een toename van € 177.986 ten opzichte van 2026 (+13,3%).

Ontwerpbegroting 2027

In de aanbiedingsbrief licht het dagelijks bestuur toe dat de FUMO in 2027 inzet op het versterken van haar organisatie, mede op basis van:

- de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten;
- nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving;
- het bestuurlijk overleg en de conferentie van januari 2026, waarin richting is gegeven aan de toekomstige rol van de FUMO.

De begroting bevat onder meer investeringen in:

- versterking van de bedrijfsvoering;
- invoering van omgevingsadviseurs als verbindende schakel met gemeenten;
- digitalisering en implementatie van een nieuw zaakstelsel;
- structurele capaciteit voor de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS).

Beoogd effect

Het indienen van een zienswijze stelt de raad in staat invloed uit te oefenen op:

- de koers en doorontwikkeling van de FUMO;
- de financiële effecten voor de deelnemende gemeenten;
- de verdere uitwerking van de governance en samenwerking.

Argumenten

1.1 De ontwerpbegroting 2027 geeft aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

In tegenstelling tot 2026 kent de ontwerpbegroting 2027 een duidelijke groei in omvang en structurele lasten. De raad heeft hierin een belangrijke rol als opdrachtgever en mede-eigenaar. Met een zienswijze kan de raad steun uitspreken voor de ingezette koers, terwijl tegelijk aandachtspunten worden meegegeven voor de verdere uitwerking, maar ook expliciete randvoorwaarden worden meegegeven voor de verdere besluitvorming over onderdelen van de begroting met structurele financiële gevolgen.

1.2 De zienswijze ondersteunt de hoofdlijn, met heldere aandachtspunten.

In de ontwerp zienswijze die als bijlage bij dit voorstel is gevoegd, spreekt de raad waardering uit voor de ingezette doorontwikkeling richting een professionele en toekomstbestendige omgevingsdienst. Tegelijkertijd wordt benadrukt:

- dat een breed gedragen ontwikkelplan met concrete en toetsbare doelen essentieel is;
- dat structurele financiële lasten zorgvuldig moeten worden afgewogen, mede gezien de financiële positie van gemeenten;
- dat de rol, positionering en beoogde meerwaarde van de omgevingsadviseurs voorafgaand aan verdere besluitvorming concreet en inzichtelijk moeten worden onderbouwd, gezien de structurele financiële gevolgen van deze investering.

Toetsing aan Omgevingsvisie

Niet van toepassing.

Kantttekeningen en risico's

Structurele financiële effecten

De begroting 2027 vormt de basis voor een meerjarige ontwikkeling. Afhankelijk van landelijke verplichtingen en bestuurlijke keuzes kunnen de bijdragen in de komende jaren verder toenemen. Dit vraagt blijvende aandacht in de gemeentelijke begrotingscyclus.

Ontwikkelplan nog in uitwerking

Hoewel de begroting inzet op doorontwikkeling, is het bijbehorende ontwikkelplan nog niet definitief vastgesteld. De raad vraagt daarom in de zienswijze nadrukkelijk om concretisering en bestuurlijke verankering.

Voorgestelde inzet van omgevingsadviseurs is nog niet onderbouwd

Zonder een voorafgaande inhoudelijke en financiële onderbouwing van deze functie kan dit onderdeel van de begroting niet zorgvuldig worden betrokken bij de besluitvorming. Aan de hand van de gevraagde onderbouwing zal het Algemeen Bestuur van de FUMO hierover uiteindelijk een standpunt moeten vormen.

Beperkingen in beïnvloedingsmogelijkheden op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Op grond van de Wgr en de gemeenschappelijke regeling FUMO vindt de vaststelling van de begroting plaats in het Algemeen Bestuur van de FUMO. De gemeenteraad kan via het indienen van een zienswijze invloed uitoefenen op de besluitvorming, maar is niet het formele vaststellende orgaan. Dit betekent dat, indien het Algemeen Bestuur besluit de begroting (al dan niet gewijzigd) vast te stellen, de gemeente gehouden is aan de daaruit voortvloeiende financiële verplichtingen. Juist vanwege deze gebondenheid aan besluiten op regionaal niveau acht de raad het van belang om aan de voorkant expliciet randvoorwaarden te stellen en te vragen om een deugdelijke onderbouwing van structurele investeringen, zoals de voorgestelde inzet van omgevingsadviseurs.

Financiën

Vaststelling van de ontwerpbegroting FUMO 2027 leidt voor de gemeente Noardeast-Fryslân tot een structureel hogere deelnemersbijdrage.

De bijdrage stijgt van € 1.335.654 in 2026 naar € 1.513.640 in 2027, een toename van € 177.986 (+13,3%). Deze stijging is het gevolg van loon- en prijsindexatie, uitbreiding van structurele capaciteit (onder andere omgevingsadviseurs), versterking van de bedrijfsvoering, structurele inzet op ZZS-taken en hogere overhead-, ICT- en huisvestingskosten. De verhoging van de post onvoorzien naar 1% van de begroting werkt eveneens kostenverhogend.

Gevolgen voor de gemeentebegroting 2027

De hogere bijdrage aan de FUMO heeft een direct structureel effect op de gemeentebegroting 2027. Indien de ontwerpbegroting FUMO 2027 ongewijzigd wordt vastgesteld, dient in de gemeentebegroting 2027 rekening te worden gehouden met een structurele lastenverzwaring van € 177.986.

Zonder aanvullende dekking leidt dit tot een structureel nadeel op het begrotingssaldo. De hogere bijdrage kan niet als incidentele last worden verwerkt en vereist daarmee structurele financiële dekking binnen de gemeentelijke begroting.

Doorwerking in de meerjarenraming

De begroting FUMO 2027 vormt het nieuwe structurele uitgangspunt voor de jaren daarna. In het financieel meerjarenperspectief van de FUMO is vanaf 2028 rekening gehouden met verdere indexaties en kostenontwikkelingen. Dit betekent dat de hogere bijdrage vanaf 2027 blijvend doorwerkt in de gemeentelijke meerjarenraming en dat sprake is van aanhoudende opwaartse druk op het budget voor de FUMO.

Gezien het verplichte karakter van de deelnemersbijdrage op grond van de Gemeenschappelijke Regeling is de beïnvloedingsruimte voor de gemeente beperkt. Eventuele toekomstige begrotingswijzigingen of nacalculaties kunnen leiden tot aanvullende financiële lasten.

Financiële risico's

De FUMO rekent een belangrijk deel van de werkzaamheden jaarlijks af op basis van nacalculatie van uren. Bij overschrijding van begrote uren kan dit leiden tot aanvullende bijdragen van deelnemers. De beperkte financiële ruimte binnen de FUMO vergroot dit risico en vraagt blijvende aandacht voor kostenbeheersing en doelmatigheid.

Samenvattend financieel oordeel

Vaststelling van de ontwerpbegroting FUMO 2027 leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met € 177.986 per jaar vanaf 2027. Deze lastenverzwaring moet structureel worden verwerkt in de gemeentebegroting en meerjarenraming en beperkt de financiële ruimte voor andere gemeentelijke beleidsdoelen.

Hieronder is de impact weergegeven in de tabel van de gemeentelijke meerjarenbegroting:

De Meerjarenbegroting 2027 - 2029			
Bedragen in € x 1.000	2027	2028	2029
Structureel begrotingssaldo	1.522	-3.259	-2.040
Hogere bijdrage FUMO vanaf 2027	-178	-178	-178
Gewijzigd structureel begrotingssaldo	1.344	-3.437	-2.218

Vervolg en planning

- Indienen zienswijze bij het dagelijks bestuur van de FUMO vóór 22 juni 2026.
- Reactienota zienswijzen door het dagelijks bestuur.
- Vaststelling van de begroting 2027 door het algemeen bestuur van de FUMO op 10 september 2026.

Communicatie + Participatie

De FUMO wordt actief betrokken bij de behandeling van de ontwerpbegroting FUMO 2027.

In de vergadering It Petear van 11 juni 2026 vindt een kennismakingsronde plaats met de directeur en medewerkers van de FUMO. Tijdens deze bijeenkomst verzorgt de FUMO een presentatie over de organisatie, haar taken en ontwikkeling, en geeft zij een toelichting op de ontwerpbegroting 2027. Deze bijeenkomst biedt uw raad de gelegenheid om vragen te stellen en zich inhoudelijk te verdiepen in zowel de organisatie als de financiële en beleidsmatige keuzes die in de ontwerpbegroting zijn opgenomen, voorafgaand aan de besluitvorming over de zienswijze.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting FUMO 2027;
2. Ontwerpbegroting FUMO 2027;
3. Ontwerp zienswijze raad FUMO begroting 2027.

Dokkum, 19 mei 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 mei 2026;

Besluit:

De bijgaande en als zodanig gewaarmerkte zienswijze van de raad op de ontwerpbegroting FUMO 2027 vast te stellen, met de aanvulling dat in de zienswijze uitdrukkelijk wordt verlangd dat de FUMO zorgt voor een jaarlijkse terugkoppeling aan de hand van objectief meetbare prestatie-indicatoren over de behaalde resultaten ten opzichte van de gestelde doelen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 18 juni 2026.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra

mr. J.G. Kramer